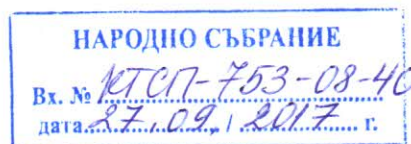

Изм. № 02-00-14 / 27.09.2017 г.

ДО

Г-Н ВАЛЕРИ СИМЕОНОВ

**ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ И
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА НСТС**

**Г-Н ХАСАН АДЕМОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ПО ТРУДА,
СОЦИАЛНАТА И ДЕМОГРАФСКА ПОЛИТИКА
КЪМ 44 –ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ**

Относно: Проект на ЗИД на Кодекса на труда, № 754-01-40 внесен от н. п. Диана Йорданова и група народни представители и предложения, внесени преди второ гласуване

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН СИМЕОНОВ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН АДЕМОВ,**

С настоящото Българската стопанска камара представя актуализирано становище по проекта на ЗИД на Кодекса на труда, № 754-01-40, както следва:

I. Измененията и допълненията на Кодекса на труда по §1 от предложенията, с които се регламентира срок за изплащане на дължими обезщетения, свързани с трудовото правоотношение могат да бъдат подкрепени, но следва да се отчете, че задълженията за плащане от страна на работодателя, начисляването на законната лихва произтича и от действащо свързано законодателство с по-благоприятен режим за наетите лица.

II. Не подкрепяме текста на § 2 и § 3, който неправомерно увеличава контролните правомощия на ГИТ, уредени в чл. 399, ал. 1 КТ в случаи на забавени и неизплатени трудови възнаграждения и обезщетения при вече прекратено трудово правоотношение.

При осъществяване на контролната дейност по спазване на трудовото законодателство, контролните органи на ИА „ Главна инспекция по труда“ (ГИТ) могат да дават задължителни предписания за предотвратяване и преустановяване на нарушения на трудовото законодателство свързано с изпълнение на права и задължения на работодателя или длъжностни лица по трудовото правоотношение. ГИТ има законови правомощия да следи само изпълнението и съответствието с изискванията на трудовото законодателство. В същото време дължимите обезщетения и неизплатени възнаграждения по Кодекса на труда след прекратяване на трудовото правоотношение попадат в сферата на гражданските правоотношения и определянето на техния размер и дължимост са в изключителната компетентност на съда.

III. БСК принципно подкрепя предложението в § 4 за изменение на чл. 412а от КТ отчитайки необходимостта от конкретизация на обхвата на отговорността на неперсонифицираните дружества по ЗЗД за нарушения на трудовото законодателство.

IV. Не подкрепяме текста на § 5 от ПЗР за създаване на нова т. 8 в чл. 417 на Гражданския процесуален кодекс (ГПК).

С допълнението се разширяват основанията за издаване на заповед за изпълнение, когато вземането, се основава на влезли в сила предписания на органи на ГИТ за изплащане на забавени повече от два месеца парични задължения по трудови правоотношения. Текстът не гарантира безспорността на вземането, неговия размер и изискуемост, доколкото предписанията на ГИТ не са документи по силата на които възникват парични задължения по трудови правоотношения. Производството по чл. 417 ГПК изисква от работника да се снабди от работодателя с издаденото предписание на ГИТ, което затруднява и може да осуети възможностите за използване на тази процедура.

Правото на работниците да поискат издаване на заповед за изпълнение и изпълнителен лист е уредено в чл. 410 от ГПК и осигурява достатъчна защита. Според ал.1 т. 1 на чл. 410, заявителят може да поиска издаване на заповед за изпълнение, за вземания за парични суми, когато искът е подсъден на районния съд. Съгласно чл. 103 във връзка с чл. 104 т. 4 от ГПК, на районния съд са подсъдни всички трудови спорове, включително тези за изплащане на трудови възнаграждения, независимо от техния размер. Чл. 410 ал. 1 т. 1 от ГПК не поставя специални изисквания, свързани с доказване на претенцията в хода на заповедното производство. По този начин чл. 410 напълно осигурява правото на работниците и служителите да използват издаването на заповед за изпълнение като ефективно средство за съдебна защита на своите интереси.

V. По §. 6 от ПЗР внасящи изменения в Търговския закон (ТЗ)

1. Не подкрепяме предложението за създаване на нова ал. 8 към чл. 141 от ТЗ.

Предлаганото допълнение овластява съдружниците и/или едноличния собственик на капитала да приемат волеизявления отправени към дружеството, както и да подават искане за обявяване на дружеството в несъстоятелност, когато няма вписан управител в продължение на повече от един месец. Текстът неоправдано и неправомерно смесва институтите на членство (участие) в търговско дружество, с тези на управлението и представителството.

Правилата за връчване на съобщения и призовки (Глава шеста на ГПК), предвиждат многообразни способи и не изискват изрично непосредственото участие на управителя. Адресат на връчването е лицето до което е отправено съобщението -търговското дружество (чл. 37 ГПК), а връчването се извършва лично или чрез представител. В чл. 46 ал. 2 на ГПК изрично е упомената възможността връчването да се извърши чрез работник или служител, а ако лицето е напуснало адреса си и в регистъра не е вписан новият му адрес, всички съобщения се прилагат по делото и се смятат за редовно връчени.

Текстът е неясен и по отношение на овластяването на съдружниците за обявяване на дружеството в несъстоятелност. Доколкото приемането на „волеизявления“ по очевидни причини не може да се осъществи от всички съдружници едновременно, не е ясно дали новото правомощие да се иска обявяване в несъстоятелност може също да се упражнява от всеки съдружник поотделно, или текстът има предвид обща молба на съдружниците. Не е ясно и доколко миноритарните съдружници, които трудно биха повлияли при взимане на решения в Общото събрание на дружеството, имат право да подават искания за обявяване на дружеството в несъстоятелност. Допълнителни правомощия от такъв характер трябва да бъдат обвързани със съответстващи им изменения в същия закон, уреждащи отговорността за действия, които уреждат интересите на дружеството.

Текстът е неоправдан и неприемлив, доколкото законодателството предвижда санкции, когато не бъде избран управител. Според чл. 155 т. 3 от ТЗ, дружеството може да бъде

прекратено по иск на прокурора, когато в продължение на три месеца няма вписан управител. Допълнително чл. 227б от Раздел I "а" „Престъпления против кредиторите“ на НК, предвижда наказателна отговорност с лишаване от свобода до три години или с глоба до пет хиляди лева в случаи на неплатежоспособност при които в 30-дневен срок от спиране на плащанията, търговецът или лицата, управляващи и представляващи търговското дружество или кооперация не заявят това обстоятелство пред съда.

2. Не подкрепяме предложените изменения (Вх. № 754-04-72/19.09.2017 г. по описа на 44-то НС) за внасяне на изменения в чл. 15 и чл. 129 на ТЗ с които се предвижда забрана за прехвърляне на дружества и дружествени дялове при неизплатени възнаграждения, обезщетения и осигурителни вноски, вкл. и такива по трудови правоотношения, прекратени до 3 г. преди осъществяване на съответната сделка. Текстът поставя в изключително привилегировано положение кредитори на дружествата по трудови и осигурителни отношения, спрямо всички останали кредитори, вкл. за публични вземания по данъчни задължения, необезпечени заеми и кредити. Следва да се отбележи, че предвидената тригодишна давност е напълно приемлив срок за подаване на искове по съдебен път, вкл. чрез реда предвиден в чл. 410 на ГПК.

3. Не подкрепяме предложението за промени в чл. 625 на ТЗ на Омбудсмана на Р. България, г-жа М. Манолова (Изх. № 04-127/20.09.2017 г.) с което по недопустим начин се вменяват неспецифични функции на НОИ да замества НАП при иницирирането на производство по несъстоятелност, за което понастоящем липсват административен капацитет и предвидени бюджетни средства.

VI. Не подкрепяме предложените изменения на § 7 (Вх. № 754-04-72/19.09.2017 г., 44 НС) за внасяне на изменения в чл. 4 ал.1 т. 2 от Закона за гарантираните вземания на работниците и служителите при несъстоятелност на работодателя. Предложението разширява обхвата на правоимащи работници и служители като включват и тези, с прекратени трудови правоотношения до 12 месеца, преди вписване в търговския регистър на решението за откриване на производството по несъстоятелност, спрямо 3 месеца по действащия закон. Подчертаваме, че първоначално предложеното увеличение от 6 м. по проекта на ЗИД на КТ (Вх. № 754-01-40/19.09.2017 г. на 44-то НС) попада в 12 м. период от който се изчислява размера на гарантираните вземания по действащия закон („последните шест начислени, но неизплатени месечни трудови възнаграждения и парични обезщетения през последните 12 календарни месеца, предхождащи месеца, в който е вписано решението“ за откриване на производството по несъстоятелност).

Сега действащият закон отговаря изцяло както на общите изисквания на Директива 2008/94/ЕО, така и на нейния чл. 4, параграф 2 по отношение на минималния период от три месеца за който гарантиращият орган изплаща дължимите вземания. Нещо повече, предвиденият гарантиран размер от шест заплати, надвишава значително действащите размери прилагани в други държави, вкл. от ЕС, особено като се отчете 12 месечния период за който се определя размера на дължимите вземания.

Допълнителен аргумент в тази насока са и предложенията за прекомерно увеличение на периода на прекратяване на трудовото отношение, спрямо датата на откриване на производството по несъстоятелността, вкл. неговото отпадане като предварително изискване, които очевидно са продиктувани от дефектните процедури по търговската несъстоятелност. В същото време те създават риск за игнориране както приложимата директива на ЕС, транспонирана в действащия Закон за гарантираните вземания на работниците и служителите при несъстоятелност на работодателя (ЗГВРСНР), така и преобладаващата практика в ДЧ на ЕС и МОТ. В тази връзка,

припомняме, че БСК изпрати на членовете на временната комисия към 44-то НС по предложенията на Омбудсмана на Р. България, г-жа М. Манолова за промени в КТ, изчерпателен сравнителен анализ на МОТ за действащото законодателство и практика в членуващите държави, в случаи на неизплатени заплати при несъстоятелност на работодателя. Анализът показва недвусмислено причините за въвеждане на отделен гаранционен режим за вземания на работници и служители, защо работниците не са поставени на първо място при удовлетворяване от масата на несъстоятелността, къде е нормално да се очаква да бъдат поставени в тази поредност, съответно държавата и обезпечените кредитори.

В случай на приемане на предложенията на Омбудсмана, г-жа М. Манолова (Изх. № 04-127/20.09.2017 г.) и на н.п. г-жа С. Ангелова за отпадане на предварителното условие за достъп до гарантираните вземания, обвързано с времевата продължителност на прекратяване на трудовото отношение, спрямо датата на откриване на производството по несъстоятелност, следва да се обмисли частично съкращаване на броя на дължимите месечни възнаграждения – например от 6 но 4 месеца.

В тази връзка всякакви правни иновации, надхвърлящи значително рамката на споменатата директива и свързаната конвенция на МОТ, създават риск за прокаране на допълнителни канали за източване на натрупаните средства във Фонда за гарантирани вземания на работниците и служителите от т. нар. „клошарски“ фирми, от влизане в сговор с работници, поставени под икономически натиск, както и от последващо увеличаване на данъчно осигурителните задължения върху коректните работодатели и осигурители. В тази връзка ръководството на НОИ може да предостави информация за продължаващите опити за източване на гаранционния фонд и на фондовете на ДОО, вкл. чрез т. нар. фалшиви болнични листа и други способи.

VII. Не подкрепяме предложените изменения в § 8 ПЗР, с които се внасят изменения в Закона за обществените поръчки (ЗОП).

Измененията са насочени към ограничаване на правото на участие на работодателите в обществени поръчки. Предложенията са в противоречие с чл. 57 от Директива 2014/24/ЕС на Европейския парламент и на Съвета, в които се съдържат изчерпателно изложени основания за отстраняване на кандидатите. Осуетяването на участия в процедури по ЗОП, намалява възможностите за изплащане на задължения по трудови правоотношения и не кореспондира с целите на законопроекта, посочени в мотивите - да се предостави допълнителна защита на работниците и служителите в случаите на забавени или неизплатени трудови възнаграждения. Същевременно не следва да се осигури необходимата стабилност на законодателството, като не се допуснат многократни фрагментарни промени в процедурите по ЗОП, затрудняващи изпълнителите.

С УВАЖЕНИЕ,

БОЖИДАР ДАНЕВ
Изпълнителен председател

